

СТ А Н О В И Щ Е

От: Проф.д-р Татяна Хубенова-Делисивкова

ВУ / научна организация; Институт за икономически изследвания на БАН

Научна специалност: „Световно стопанство и МИО“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8 Икономика, докторска програма „Световно стопанство и МИО“, УНСС.

Автор на дисертационния труд:

ВЪЛКО ДИМИТРОВ ДЖАНКАРДАШЛИЙСКИ

Тема на дисертационния труд:

МЕЖДУНАРОДНИТЕ СТРАТЕГИЧЕСКИ СЪЮЗИ И РОЛЯТА ИМ В СЪВРЕМЕННАТА СВЕТОВНА ИКОНОМИКА

Научен ръководител: доц. д-р ДОБРОСЛАВ МОЛЛОВ

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури научно жури за провеждане на процедура за придобиване на ОНС "доктор" в професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма “Световно стопанство и международни икономически отношения”, с кандидат Вълко Димитров Джанкардашлийски по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №1034/София, 28.03.2025г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът Вълко Димитров Джанкардашлийски се е обучавал по докторска програма към факултет Международна икономика и политика за придобиване на ОНС "доктор" в професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма “Световно стопанство и международни икономически отношения”, катедра „МИО и бизнес“ на УНСС. Дисертацията е обсъдена и допусната до защита на разширено заседание на катедра „МИО и Бизнес“ на факултет „Международна икономика и политика“ УНСС, състояло се на 3 април 2025 г..

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертацията на докт. В. Джанкардашлийски има обем от 330 стр., в които 31 фигури, 24 таблици и 19 стр. литература, включваща 164 заглавия и 3 приложения.

Структурата на дисертационния труд включва увод, три глави, заключение и ползвана литература с приложения.

В Увода са дефинирани обосновано обект, предмет, цел и задачи, методи и подходи, както и ограничения при направеното изследване.

В Първа глава е направен критичен анализ на основните теоретични постановки, свързани с МСС. Обосновани са категориите и характеристиките на различните видове МСС в интерес на интерпретацията на ролята им в съвременната интернационализация на бизнеса. Усилията на докторанта да се направи преглед на класификациите на МСС са успешни в полза на обосноваването на систематизацията на теоретико-методологическите подходи към МСС и техните форми на функциониране.

Във Втора глава вниманието е насочено към анализ на процесите на възникване, формиране и управление на МСС. Постигнати са конкретни изводи и препоръки относно предимствата и ограниченията на МСС. В трета глава е представено проведеното емпирично проучване на международните стратегически съюзи по примера на български и чужди компании, участващи в тях. Обоснована е методиката на направеното емпирично изследване и са представени убедително направените изводи и обобщения. Трябва да се отбележи, че към всяка глава е направено обобщение на направените анализи. В заключението са обобщени изводи и препоръки, които подчертават постигнатите научно-приложни резултати от изследователския труд на докторанта. Заслужава да се подчерта, че дисертационният труд се отличава с актуалността на темата за стратегическите съюзи и партньорства при съвременното състояние на глобализация и деглобализация. Докторантът обосновано е формулирал целта и изследователските задачи. Трудът доказва доброто познаване на проблематиката на съвременните стратегическите съюзи и стратегическите партньорства като особено важен инструмент за интернационализация на бизнеса с оглед осигуряване на достъп до нови пазари. Това е важно за малки и средни предприятия, които нямат достатъчно ресурси за самостоятелна експанзия на търговските си операции. Чрез стратегически съюз с местни компании, те могат да преодолеят бариерите за навлизане на нови пазари.

Положително е, че целта на изследването на международните стратегически съюзи и тяхната роля в международния бизнес е да се охарактеризират формите и механизмите, чрез които тези съюзи функционират и допринасят за успеха на компаниите в глобалната икономика. Това включва анализ на различните форми на стратегически съюзи и стратегически партньорства, техните предимства и недостатъци, мотивите за формиране на МСС, както и факторите, които влияят върху тяхната ефективност. Изследването се стреми да идентифицира най-добрите практики и стратегии за формиране и управление на съюзи и партньорства, които могат да доведат до дълготраен растеж и конкурентоспособност на международните пазари.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

С дисертационния си труд докт. В. Джанкардашлийски е реализирал следните основни научни и научно-приложни резултати както следва:

Изпълнени са успешно седем изследователски задачи, които включват последователно етапите на изследователския замисъл от конкретни стъпки и дейности,

насочени към постигане на основната цел на изследването. *Първите 3 задачи* включват проучване и обширен преглед и анализ на: 1) различни теоретични модели, мотиви и концепции за стратегически съюзи, 2) проучване на емпирични изследвания и случаи от реалния живот, които демонстрират как съюзите се формират и функционират на практика и 3) анализ на *различните форми на управление на стратегическите съюзи: централизирани, децентрализирани, матрични, проектно-ориентирани и хибридни модели.*

В продължение на изследването са разгледани още 3 задачи: 1) оценени са предизвикателствата и рисковете, свързани с формирането и управлението на МСС; 2) разгледано е участието на български и западни компании в международни стратегически съюзи; 3) анализират се успехите на МСС и факторите, които влияят за постигането им.

С изпълнението на последната – седма задача докторантът В. Вълко Димитров Джанкардашлийски постига разработването на практически насоки и препоръки за компаниите (български и чужди), които искат да формират и управляват МСС. Дисертационният труд включва анализа на конкретни инструменти и методики, които компаниите могат да използват, за да подобрят своите стратегии за международно сътрудничество чрез съюзи и партньорства на глобалния пазар.

Обоснованото формулиране на обекта на изследването е позволило на докторанта да систематизира характеристиките на международните стратегически съюзи, които компаниите формират, за да разширят своите пазари, подобрят конкурентоспособността си и постигнат стратегически цели на глобално ниво. В контекста на значението на международните стратегически съюзи за по-ефективно и ефикасно използване на ресурсите значителен интерес представлява избраният фокус върху анализа на различни форми на партньорства между компании от различни държави и сектори, които съчетават ресурси, технологии и експертиза, за да постигнат съвместни цели.

Предметът на изследването е фокусиран върху конкретните механизми, стратегии и фактори, които определят успеха или неуспеха на международните стратегически съюзи. По този начин чрез анализа на набора от мотиви за формирането на стратегическите съюзи и съответно на прилаганите методи за управлението им, в дисертацията се акцентира върху ползите, предизвикателствата и рисковете, свързани с тяхното функциониране като фирмени международни партньорства.

Обоснована и успешно е приложена избраната методология и е предложена методика на изследването която включва систематизацията на целеполагането на труда, прилагането на няколко свързани методи за събиране, обработка и анализ на данните и последващият преглед и анализ на резултатите.

Приложените изследователски методи включват теоретико-аналитична систематизация на основни принципи и хипотези, на които са обосновани анкетните и казусно-емпирични проучвания на особеностите на функционирането на международните стратегически съюзи. Казусното проучване се фокусира върху задълбоченото изследване на конкретни примери на МСС, които илюстрират теоретичните концепции и подпомагат формулирането на конкретни препоръки. Анкетното проучване чрез структурирани въпросници, насочени към мениджъри и експерти, участващи в МСС позволява събиране на количествени и качествени данни относно опита, възприятията и мненията на участниците в съюзите. На основа на

анкетното проучване са анализирани практиките и резултатите от стратегическите съюзи, която е разгледана в сравнение с теоретичните рамки и казусните проучвания. Този метод подпомага валидирането на хипотезите и формулирането на изводи и препоръки.

Дисертационният труд се основава на проучени и цитирани 164 литературни източници, които са представени коректно като използвана научна литература. Дисертационният труд съдържа убедително изложено обосновано изследване на основната теза на докторанта В. Джанкардашлийски относно значението на МССС в съвременната интернационализация на бизнеса.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

- При оценката на приносите, посочени от дисертанта считам, че анализираните особености на МСС обективно са изтъкнати като научно-приложни резултати. В известен смисъл, обаче, докторантът В. Джанкардашлийски допуска смесване на научни приноси с теоретико-методологически характер с научно-приложни резултати, които преобладават в дисертацията и това би следвало да се разграничи по-ясно при самооценката от негова страна.
- *Като подчертавам научната добросъвестност на докторанта В. Джанкардашлийски потвърждавам положителната си оценка за основните научно-приложни приноси в дисертационния труд, които са резултат от изпълнението цели и задачи в анализа в дисертацията и доказаната теза на докторанта.*

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът В. Джанкардашлийски представя три научни публикации по темата на дисертационния труд, които съставляват конкретни резултати от направеното изследване, представено в дисертацията. По същество представените публикации могат да се считат като неотделима и съществена част от авторовото изследване по темата за МСС.

ПЪРВА ПУБЛИКАЦИЯ:

Dzhankardashliyski, V. (2023). ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ В СВЕТОВНАТА ИКОНОМИКА. ПЕРСПЕКТИВИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЕС В СВЕТОВНИТЕ ИКОНОМИЧЕСКИ И ПОЛИТИЧЕСКИ ОРГАНИЗАЦИИ. *THE MEMBERSHIP OF BULGARIA IN THE EUROPEAN UNION: SIXTEEN YEARS LATER*, том 1 (ISSN 2815 2719), pp.252–271.

ВТОРА ПУБЛИКАЦИЯ:

Dzhankardashliyski, V. (2024). Предприемачеството в ЕС при навлизане на чужди пазари. *The Economy of Bulgaria and the European Union: Inflation, Fiscal Consolidation and Sustainable Development : 18th International Scientific Conference of Young Scientists*, 1(Print-ISBN-13: 978-619-232-825-2), pp.417–428.

ТРЕТА ПУБЛИКАЦИЯ: За докладът на тема “INTERNATIONAL STRATEGIC ALLIANCES AND THEIR ROLE IN THE MODERN WORLD ECONOMY” докт. В. е представил Служебна бележка(11.04.2025г.) от Академичното издателство -УНСС, че публикацията е включена в предстоящо в 2025г. издание на Сборник от Материали на тема „Членството на България в ЕС:17 години по-късно“ по проект с научен ръководител доц.д-р В. Петков.

6. Оценка на автореферата

В представения окончателно текст на автореферата са отразени основните реализирани цели и задачи на докторската дисертация и доказаната теза.

Определени препоръки могат да се направят към докторанта В. Джанкардашлийски по отношение на формулирането на научни резултати в отличие от научните приноси.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Основната ми критична забележка касае Трета глава на дисертацията, в която е представено емпиричното проучване на международните стратегически съюзи по примера на български и чужди компании, участващи в тях. По същество бих препоръчала на докторанта в тази глава да се изтъкнат по-ясно конкретните изводи от емпиричното изследване и така да се подчертае научно-приложното значение на изследването.

По този начин докторантът трябва да избегне каквото и да е смесване на научно-приложни резултати с научни приноси от теоретико-методологически характер. В сегашния си вид тези постановки на докторанта не са приемливи и пораждаат въпроси относно реалистичната оценка на приложните приноси на дисертацията.

Към докторанта В. Джанкардашлийски бих искала да поставя въпрос, който касае отражението на деглобализацията върху стратегическите съюзи в международен план. Въпросът е: доколко деглобализацията, както фрагментацията на глобалната икономика и рисковете от нов меркантилизъм ще бъдат нарастващи глобални рискове за МСС като стратегически форми на интернационализация на бизнеса?

8. Заключение

Като имам предвид достоинства на дисертационния труд на докт Вълко Димитров Джанкардашлийски изразявам със „за“ категоричната си подкрепа Научното жури да гласува уверено да му бъде присъдена *ОНС „доктор“* в професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Световно стопанство и международни икономически отношения“ на УНСС

12.05.2025г. / София

Подпис:

(Проф.. д-р Татяна Хубенова)

“.

OPINION

From: Prof. Dr. Tatyana Houbenova-Delisivkova

Higher education institution / scientific organization; Institute for Economic Research of the Bulgarian Academy of Sciences

Scientific specialty: "World Economy and International Relations"

Regarding: dissertation for the award of the educational and scientific degree "PhDoctor" in the professional field 3.8 Economics, doctoral program "World Economy and International Relations", UNWE.

Author of the dissertation: VALKO DIMITROV DZHANKARDASHLIYSKI

Topic of the dissertation: INTERNATIONAL STRATEGIC ALLIANCES AND THEIR ROLE IN THE MODERN WORLD ECONOMY

Scientific supervisor: Assoc. Prof. Dr. DOBROSLAV MOLLOV

Basis for presenting the opinion: participation in the scientific jury for conducting a procedure for acquiring the ONS "Doctor" in the professional field 3.8. Economics, doctoral program "World Economy and International Economic Relations", with candidate Valko Dimitrov Dzhankardashliyski for the defense of the dissertation work according to Order No. 1034/Sofia, 28.03.2025 of the Rector of the UNWE.

1. Information about the dissertation candidate

The dissertation candidate Valko Dimitrov Dzhankardashliyski has studied in the doctoral program at the Faculty of International Economics and Politics for acquiring the ONS "Doctor" in the professional field 3.8. Economics, doctoral program "World Economy and International Economic Relations", Department of "International Economic Relations and Business" of the UNWE. The dissertation was discussed and admitted to defense at an extended meeting of the Department of "International Economics and Politics" of the Faculty of International Economics and Politics of the University of National and World Economy, held on April 3, 2025.

2. General characteristics of the presented dissertation work

The dissertation of Dr. V. Dzhankardashliyski has a volume of 330 pages, in which 31 figures, 24 tables and 19 pages of literature, including 164 titles and 3 appendices. The structure of the dissertation work includes an introduction, three chapters, a conclusion and used literature with appendices. The Introduction defines the object, subject, goal and tasks, methods and approaches, as well as limitations of the research. In the First Chapter, a critical analysis of the main theoretical statements related to IAS is made. The categories and characteristics of the different types of IAS are substantiated in the interest of interpreting their role in the modern internationalization of business. The efforts of the doctoral student to review the classifications of IAS are successful in favor of substantiating the systematization

of the theoretical and methodological approaches to IAS and their forms of functioning. In the second chapter, attention is focused on an analysis of the processes of emergence, formation and management of IAS. Specific conclusions and recommendations are reached regarding the advantages and limitations of IAS. The third chapter presents the empirical study of international strategic alliances conducted on the example of Bulgarian and foreign companies participating in them. The methodology of the empirical study is substantiated and the conclusions and generalizations made are convincingly presented. It should be noted that a summary of the analyses made is made for each chapter. The conclusion summarizes conclusions and recommendations that emphasize the achieved scientific and applied results of the doctoral student's research work. It is worth emphasizing that the dissertation work is distinguished by the relevance of the topic of strategic alliances and partnerships in the current state of globalization and deglobalization.

The doctoral student has reasonably formulated the goal and research tasks. The work proves good knowledge of the issues of modern strategic alliances and strategic partnerships as a particularly important tool for the internationalization of business in order to ensure access to new markets. This is important for small and medium-sized enterprises that do not have sufficient resources for the independent expansion of their trade operations. Through a strategic alliance with local companies, they can overcome barriers to entering new markets. It is positive that the purpose of the study of international strategic alliances and their role in international business is to characterize the forms and mechanisms through which these alliances function and contribute to the success of companies in the global economy. This includes an analysis of the various forms of strategic alliances and strategic partnerships, their advantages and disadvantages, the motives for the formation of ISAs, as well as the factors that influence their effectiveness. The study seeks to identify the best practices and strategies for forming and managing alliances and partnerships that can lead to long-term growth and competitiveness in international markets.

3. Evaluation of the obtained scientific and applied scientific results

With his dissertation work, Dr. V. Dzhankardashliyski has achieved the following main scientific and applied scientific results as follows: Seven research tasks have been successfully completed, which include successively the stages of the research design of specific steps and activities aimed at achieving the main goal of the study.

The first 3 tasks include research and an extensive review and analysis of: 1) various theoretical models, motives and concepts for strategic alliances, 2) a study of empirical studies and real-life cases that demonstrate how alliances are formed and function in practice, and 3) an analysis of the different forms of management of strategic alliances: centralized, decentralized, matrix, project-oriented and hybrid models.

In the continuation of the study, 3 more tasks were considered: 1) the challenges and risks associated with the formation and management of strategic alliances were assessed; 2) the participation of Bulgarian and Western companies in international strategic alliances was examined; 3) the successes of strategic alliances and the factors that influence their achievement were analyzed.

By completing the last - seventh task, the doctoral student V. Valko Dimitrov Dzhankardashliyski achieved the development of practical guidelines and recommendations for companies (Bulgarian and foreign) that want to form and manage strategic alliances. The dissertation includes the analysis of specific tools and methodologies that companies can use

to improve their international cooperation strategies through alliances and partnerships in the global market.

The well-founded formulation of the research object has allowed the doctoral student to systematize the characteristics of international strategic alliances that companies form to expand their markets, improve their competitiveness and achieve strategic goals at a global level. In the context of the importance of international strategic alliances for more effective and efficient use of resources, the chosen focus on the analysis of various forms of partnerships between companies from different countries and sectors that combine resources, technologies and expertise to achieve joint goals is of significant interest.

The subject of the research is focused on the specific mechanisms, strategies and factors that determine the success or failure of international strategic alliances. Thus, by analyzing the set of motives for the formation of strategic alliances and, accordingly, the applied methods for their management, the dissertation focuses on the benefits, challenges and risks associated with their functioning as corporate international partnerships.

The selected methodology has been justified and successfully applied and a research methodology has been proposed, which includes the systematization of the goal-setting of the work, the application of several related methods for collecting, processing and analyzing data and the subsequent review and analysis of the results.

The applied research methods include theoretical and analytical systematization of basic principles and hypotheses, on which survey and case-empirical studies of the features of the functioning of international strategic alliances are based. The case study focuses on the in-depth study of specific examples of ISAs, which illustrate theoretical concepts and support the formulation of specific recommendations. The survey through structured questionnaires aimed at managers and experts participating in the ISA allows for the collection of quantitative and qualitative data on the experience, perceptions and opinions of the participants in the alliances. Based on the survey, the practices and results of strategic alliances were analyzed, which were examined in comparison with theoretical frameworks and case studies. This method supports the validation of hypotheses and the formulation of conclusions and recommendations.

The dissertation is based on 164 researched and cited literary sources, which are correctly presented as used scientific literature. The dissertation contains a convincingly presented and substantiated study of the main thesis of the doctoral student V. Dzhankardashliyski on the importance of the ISA in the modern internationalization of business.

4. Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

- In the evaluation of the contributions indicated by the dissertationist, I believe that the analyzed features of the ISA are objectively highlighted as scientific-applied results. In a certain sense, however, the doctoral student V. Dzhankardashliyski admits mixing of scientific contributions of a theoretical and methodological nature with scientific and applied results, which prevail in the dissertation, and this should be distinguished more clearly in his self-assessment.
- By emphasizing the scientific integrity of the doctoral student V. Dzhankardashliyski, I confirm my positive assessment of the main scientific and applied contributions in the dissertation work, which are the result of the fulfillment of the goals and objectives of the analysis in the dissertation and the proven thesis of the doctoral student.

5. Assessment of the publications on the dissertation

The doctoral student V. Dzhankardashliyski presents three scientific publications on the topic of the dissertation work, which constitute specific results of the research conducted, presented in the dissertation. In essence, the publications presented can be considered as an inseparable and essential part of the author's research on the topic of IAS.

FIRST PUBLICATION:

Dzhankardashliyski, V. (2023). THE EUROPEAN UNION IN THE WORLD

1

SECOND PUBLICATION: Dzhankardashliyski, V. (2024). Entrepreneurship in the EU when entering foreign markets. The Economy of Bulgaria and the European Union: Inflation, Fiscal Consolidation and Sustainable Development: 18th International Scientific Conference of Young Scientists, 1(Print-ISBN-13: 978-619-232-825-2), pp.417–428

THIRD PUBLICATION: For the report on the topic “INTERNATIONAL STRATEGIC ALLIANCES AND THEIR ROLE IN THE MODERN WORLD ECONOMY” Dr. V. has submitted an Official Note (11.04.2025) from the Academic Publishing House - UNWE, that the publication is included in the upcoming in 2025. edition of the Collection of Materials on the topic "Bulgaria's Membership in the EU: 17 Years Later" under a project with scientific supervisor Assoc. Prof. Dr. V. Petkov.

6. Evaluation of the abstract

The final text of the abstract reflects the main realized goals and objectives of the doctoral dissertation and the proven thesis. Certain recommendations can be made to the doctoral student V. Dzhankardashliyski regarding the formulation of scientific results in distinction from scientific contributions.

7. Critical remarks, recommendations and questions

My main critical remark concerns the Third Chapter of the dissertation, which presents the empirical study of international strategic alliances on the example of Bulgarian and foreign companies participating in them. In essence, I would recommend that the doctoral student highlight the specific conclusions from the empirical study more clearly in this chapter and thus emphasize the scientific applied significance of the study. In this way, the doctoral student must avoid any mixing of scientific applied results with scientific contributions of a theoretical and methodological nature. In their current form, these statements by the doctoral student are not acceptable and raise questions about the more realistic assessment of the applied contributions of the dissertation.

I would like also to pose a question to the doctoral student V. Dzhankardashliyski, which concerns the impact of deglobalization on strategic alliances internationally. The question is: to what extent will the deglobalization, as well as the fragmentation of the global economy and the risks of a new mercantilism, be increasing global risks for IAS as strategic forms of business internationalization?

8. Conclusion

Bearing in mind the merits of the dissertation work of Dr. Valko Dimitrov Dzhankardashliyski, I express with "yes" my categorical support for the Scientific Jury to vote confidently to award him the ONS "Ph doctor" in the professional field 3.8. Economics, Speciality “World Economy and International Economic Relations” of the UNWE.

12.05.2025 / Sofia

Signature:

(Prof.. Dr. Tatiana Houbenova-Delisivkova)